

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKA POROČILA

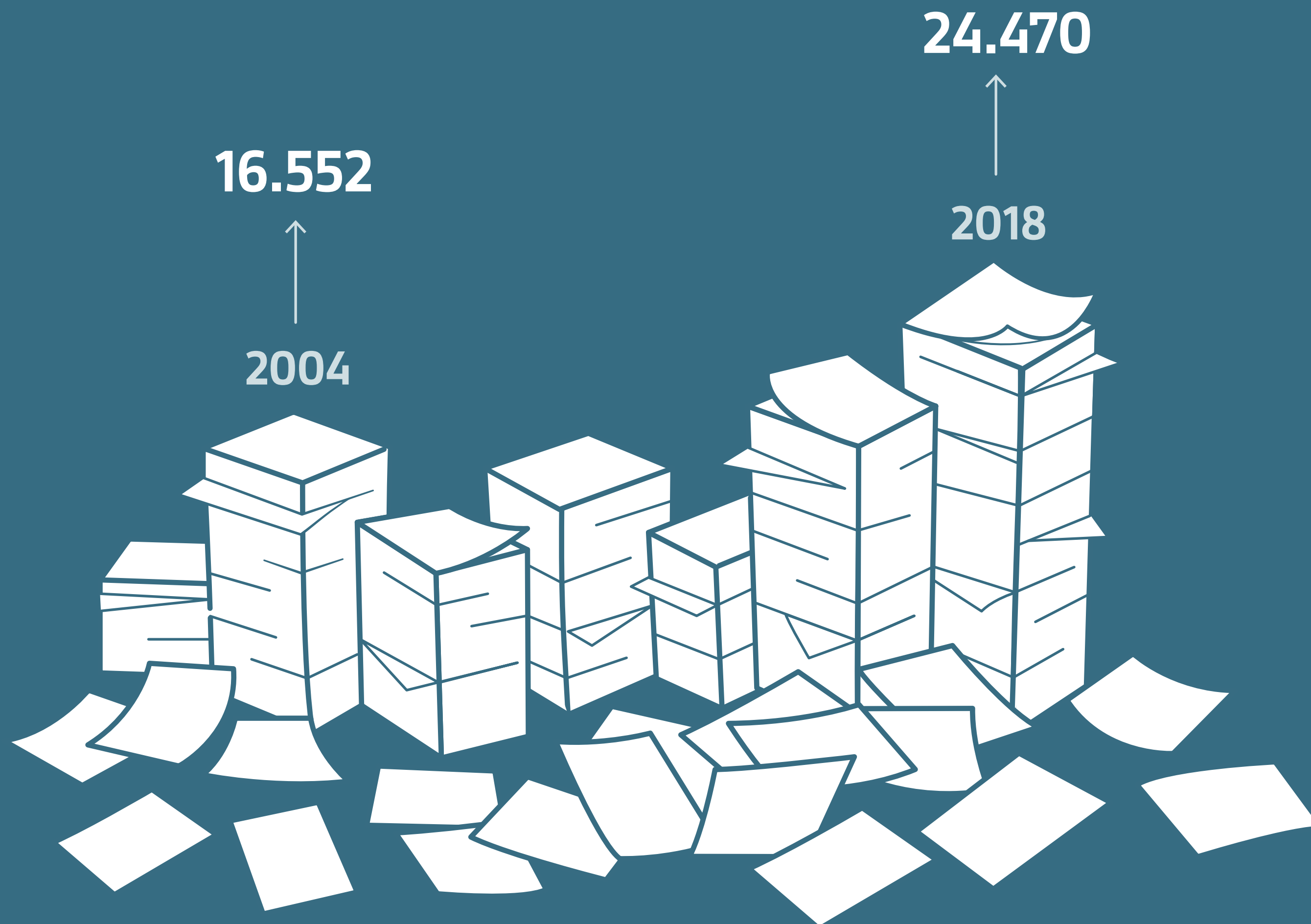
Ali v Sloveniji preverjamo učinke predlaganih predpisov na družbo (3)

Revizija smotrnosti poslovanja

Kako sprejemamo predpise v Republiki Sloveniji?

Število veljavnih predpisov v uporabi:

država sprejema vedno nove predpise, ki so prepogosto **nerazumljivi, nejasni, preobširni in medsebojno neuskklajeni**

+

spreminjajo se posamezna določila, ne da bi preverili njihov vpliv na celoten predpis, njegov namen, cilje in učinke

↓

nepotrebne **administrativne ovire**, večje tveganje za **nepravilnosti, nesmotrnosti** in potencialno **izrabo sistema**

Analiza učinkov predpisov – RIA*

je pomembno orodje za pripravo boljših oz. pametnih predpisov.

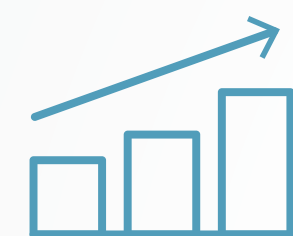
PREDHODNA RIA – omogoča sistematično presojo učinkov predpisa na področje, ki ga s predpisom želimo urediti, in na druga določena področja:

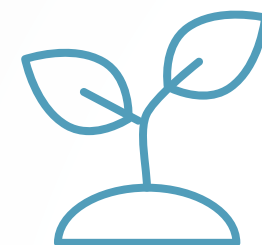
finančne posledice

administrativne posledice

gospodarstvo

okolje

socialno področje

posledice glede na dokumente razvojnega načrtovanja

NAKNADNA RIA – omogoča preverjanje doseganja ciljev predpisa, ki ga že izvajamo

Zaradi le delnega in počasnega ter parcialnega odpravljanja tveganj smo **izvedli že 3. revizijo**

RIA 1

RIA 2

RIA 3

2004

2005 2006

2011 2012

2018

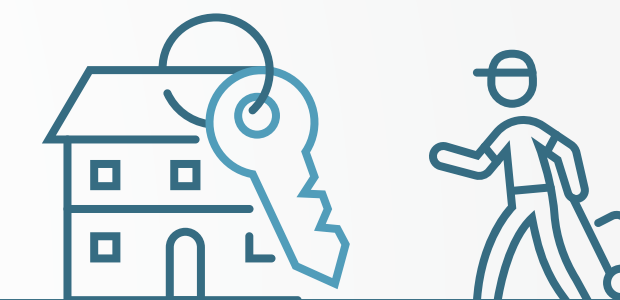
revizijsko obdobje

RIA 3 VKLJUČUJE 3 REVIZIJE PRIMEROV

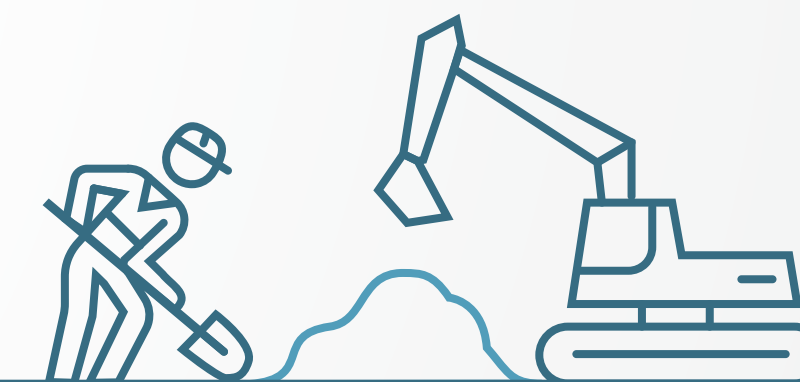
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Oddaja stanovanj turistom

Zagotavljanje dela delavcev uporabniku

*angl.: Regulatory Impact Analysis

Ugotovitve in priporočila prejšnjih revizij

RIA 1 (2004–2005)

- pristojni organi analizo učinkov **obravnavajo bolj kot administrativno obveznost** in ne kot pomoč pri pripravi predpisa
- obstaja zavedanje o pomembnosti področja, vendar ukvarjanje s področjem **ne poteka dovolj sistematično, celovito in dosledno**

Vlada naj:

- **pripravi smernice** za pripravo in izvedbo RIA
- **vzpodbudi medresorsko delovno skupino** k doseganju zastavljenih ciljev
- razmisli o potrebi po vpeljavi **naknadnih analiz učinkov**
- **vzpostavi dialog** in prenese izkušnje na lokalno raven

RIA 2 (2006–2011)

- **stanje se skoraj ni spremenilo**
- RIA se še vedno **obravnavajo bolj kot administrativna obveznost** in ne kot pomoč pri pripravi predpisa
- **RIA ne more biti rezultat dela zunanjih izvajalcev**
- pripravljavci predpisa ponavadi **ne spremljajo, kako se ta kasneje izvaja**
- **sodelovanje javnosti je bilo formalno opredeljeno**

Vlada naj:

- zagotovi stalno **spremljanje izvajanja predpisov**
- zagotovi, da bodo **predpise pripravljali pristojni organi sami**
- **vzpostavi dialog** in prenese izkušnje na lokalno raven

RIA 3 (2012–2018)

Vlada je bila pri urejanju področja priprave, sprejemanja in spremljanja predpisov **DELNO UČINKOVITA**

- s predpisi so urejene tudi stvari, ki bi jih **lahko uredili na bolj ustrezen način**
- postopki sprejemanja predpisov **izgublajo vsebino**
- predpisi so **nerazumljivi, nejasni, predolgi**, predvsem za javnosti, ki so jim namenjeni
- **število predpisov narašča**, kar povzroča neurejenost in s tem nepreglednost ter tudi nepovezanost prepisov in področij, ki naj bi jih ti urejali
- ob sprejemanju predpisov se **ne pretehtajo vsi posredni in neposredni učinki predpisa** in s tem se velikokrat onemogoči doseganje zadanih ciljev
- obstaja **le test za presojo učinkov na gospodarstvo**, ne pa tudi za **ostala področja**
- ✓ **pravne podlage**, ki urejajo pripravo, sprejemanje in spremljanje predpisov, se **niso dosti spreminjale**
- ✓ vlada je **pričela s pripravo poročil** o zakonih, sprejetih po nujnem postopku
- ✓ služba vlade za zakonodajo je dobila svoje mesto v strateškem svetu medresorske delovne skupine za **zagotovitev boljšega zakonodajnega in poslovnega okolja ter dvig konkurenčnosti**

Računsko sodišče je vladi priporočilo, naj:

skupaj s pristojnimi organi **nameni več pozornosti usposabljanju zaposlenih** na področju priprave, sprejemanja in spremljanja predpisov

državna uprava **prevzame odgovornost za pripravo predpisov** in naj jih, razen izjemoma, pripravlja sama

pri pripravi predpisa določi tudi **presojo posledic na področju informacijskih rešitev**

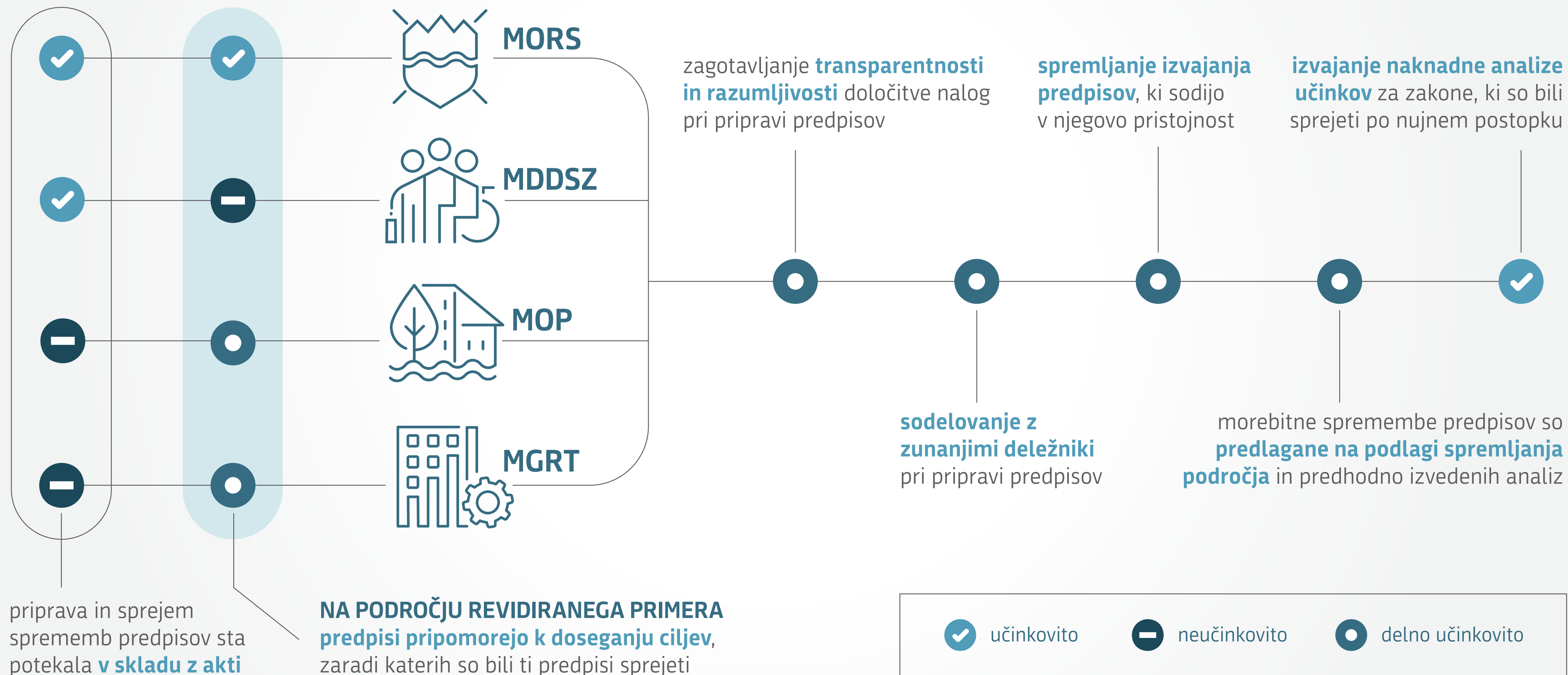
primerljivo MSP testu pripravi **teste tudi za presojo učinkov na druga s predpisi določena področja**

nadaljuje z izvajanjem Akcijskega načrta za izboljšanje postopka načrtovanja, priprave, sprejemanja in vrednotenja učinkov zakonodaje 2019–2022

RIA 3 (2012–2018)

Ministrstva so bila pri pripravi, sprejemanju in spremljanju predpisov **DELNO UČINKOVITA**

RIA 3 – Primer varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami **se močno opira na prostovoljne reševalne službe in druge sestave**, ki jih organizirajo društva in nevladne organizacije

Računsko sodišče je MORS med drugim priporočilo, naj:

ugotovi, katere težave se še vedno pojavljajo pri delodajalcih, ki zaposlujejo posameznike iz prostovoljnih reševalnih služb in drugih sestavov, ter naj po potrebi ustrezno ukrepa

vsaj ob zaključku posameznega letnega načrta **ugotovi, v kolikšni meri so bile realizirane posamezne naloge** in doseženi zadani cilji

70 %

vseh udeležencev v reševanjih predstavljajo prostovoljci

njihovo delovanje je odvisno od učinkovito urejenega sistema podpore, ki pa jo mora zagotavljati **MORS**

zagotoviti mora dovolj virov, ki omogočajo nemoteno delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

poskrbeti mora, da spremembe predpisov ne bodo ogrozile trenutnega sistema podpore prostovoljcem in bodo pripomogle k njegovi učinkovitosti

RIA 3 – Primer zagotavljanja dela delavcev uporabniku

Področje ureja Zakon o urejanju trga dela (ZUTD-C)

Obravnava **zelo občutljive spremembe z vidika varovanja pravic zaposlenih**. Glavni cilj zakona je **zmanjšanje zlorab** pri opravljanju dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku, ki pa **ni bil dosežen**.

MDDSZ

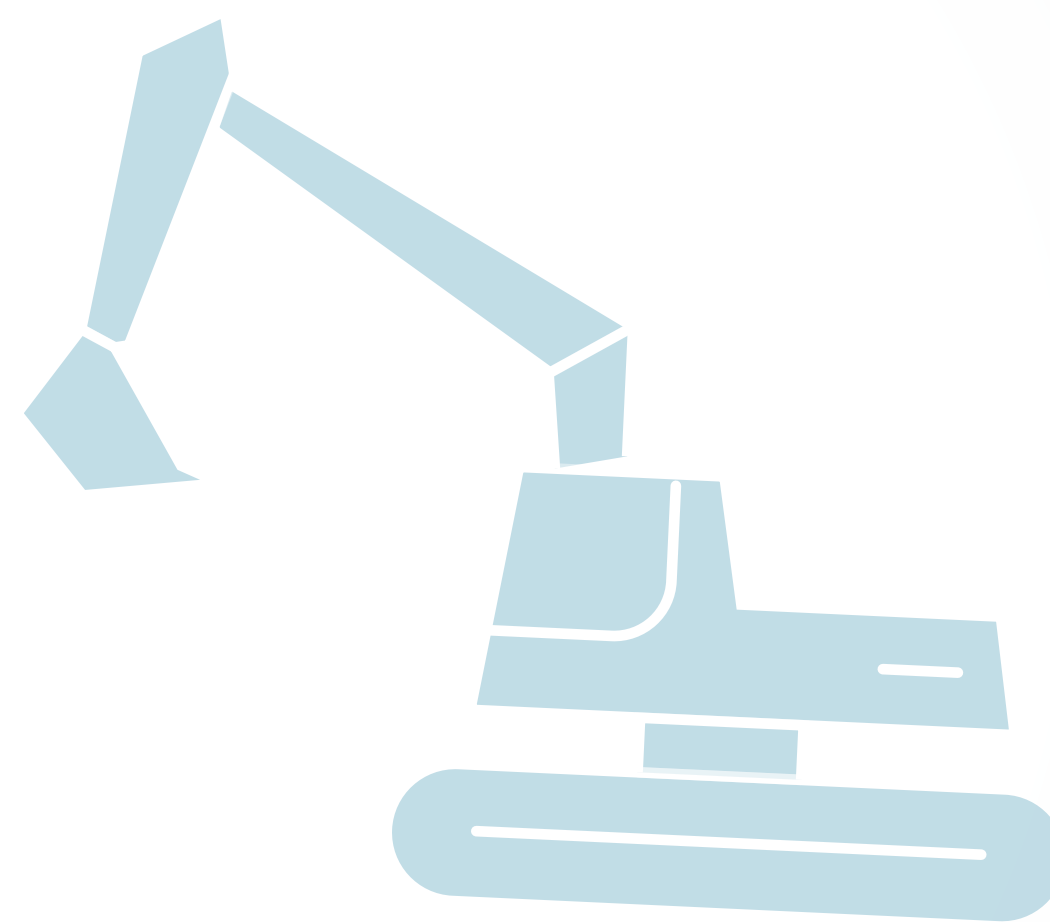
ni pripravilo ocene učinkov dovolj kakovostno in ne za vsa predpisana področja

ni učinkovito preverilo, **kakšne pasti lahko predlagana ureditev področja prinese delavcem**

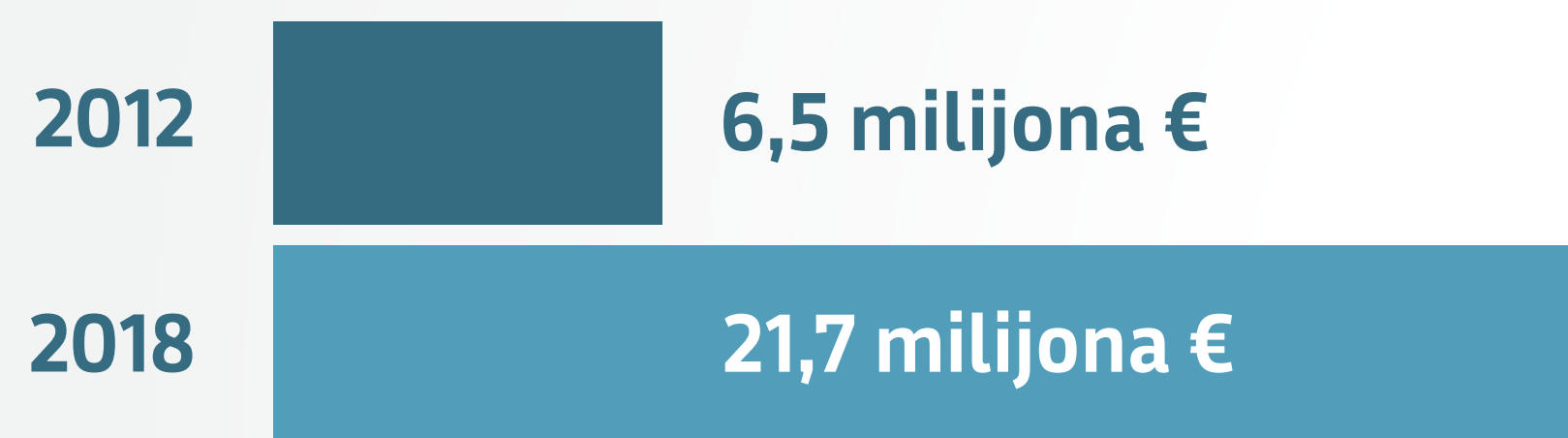
ne obvladuje tveganj s področja zlorab zaposlenih, kljub temu da je bil glavni cilj predloga ravno zmanjševanje zlorab

Računsko sodišče je MDDSZ med drugim priporočilo, naj ugotovi učinke ZUTD-C predvsem na socialni položaj delavcev in glede njihovih morebitnih zlorab ter učinke na druga področja, določena v predpisih.

RIA 3 – Primer oddaje stanovanj turistom

Število fizičnih oseb z dejavnostjo sobodajalstva se je v letih 2012–2018 povečalo za 1.438, s tem pa tudi prihodki

IZSELJEVANJE PREBIVALCEV

- glede na dogajanje v turistično zanimivih mestih Evrope lahko ocenimo, da so **stanovanja v središču Ljubljane postala cenovno dostopna le še turistom**

VPLIV NA SOCIALNO OKOLJE SOSTANOVALCEV

- težave z uporabo skupnih delov večlastniške stavbe**, zagotavljanjem varnosti, reda, miru in čistoče v stavbi ter delitvijo obratovalnih stroškov

NEUSKLAJENI IN NASPROTUJOČI SI CILJI MINISTRSTEV

MGRT – Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021

naj se čim več ponudnikov stanovanj pritegne k opravljanju dejavnosti sobodajalstva (**kratkoročna oddaja stanovanj turistom**)

MOP – Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025

čim več razpoložljivih stanovanj naj se nameni za **dolgoročni stanovanjski najem** (mladim, mladim družinam, ranljivejšim skupinam prebivalstva)

Računsko sodišče je MOP in MGRT med drugim tudi priporočilo, naj

ocenita vpliv **predpisov na socialno okolje** stanovalcev in predlagata spremembe

normativno uredita **delitveno ekonomijo** na področju oddaje stanovanj

predlagata spremembo **ureditve nadzora** pri oddaji stanovanj turistom v večstanovanjskih stavbah

Kaj je temeljno sporočilo revizij?

Prepogosto se pozablja na **Resolucijo o normativni dejavnosti (2009)**, ki vsebuje **načela in cilje ter vse ključne odgovore na vprašanja**, pomembna pri pripravi, sprejemanju in spremljanju predpisov.

Obstaja tveganje, da bo RIA postala sama sebi **največja administrativna ovira**.

Manjše število predpisov ne pomeni nujno **manj dela državne uprave**, kakor tudi večje število predpisov ne pomeni nujno **bolj urejene države**.

